

Rapportage TIP Peel en Maas

Raadpleging 17

24 oktober 2018

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	2
2. Rechte tellingen	3
Limburgs dialect	3
3. Onderzoeksverantwoording	11
Toponderzoek	12

1. Samenvatting

Op stelling 1 'De informatievoorziening in geval van een ramp is goed geregeld in onze gemeente' antwoordt 18% van de respondenten: "(zeer) mee eens". 9% van de respondenten antwoordt: "(zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (38%) is: "Weet niet".

Op vraag "2 Weet u wat u moet doen in geval van een ramp?" antwoordt 68% van de respondenten: "Ja".

Op vraag "3 Op welke manier zou u informatie over de ramp willen ontvangen?" is het meest gekozen antwoord (72%): "Via een NL Alert".

Op vraag "4 Was u ervan op de hoogte dat L1 is aangewezen als calamiteitenzender?" antwoordt 56% van de respondenten: "Ja".

Op stelling 5 'Een calamiteitenzender via de radio is niet meer van deze tijd' antwoordt 24% van de respondenten: "(zeer) mee eens". 56% van de respondenten antwoordt: "(zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (35%) is: "Mee oneens".

Op vraag "6 Maakt u zich zorgen over bepaalde zaken in uw omgeving die zouden kunnen leiden tot een dergelijke ramp?" antwoordt 69% van de respondenten: "Nee, ik maak me geen zorgen".

Op vraag "7 Welke taal/dialect is in uw gezin het meest gesproken?" antwoordt 58% van de respondenten: "Limburgs".

Op stelling 8 'Op de peuterspeelzalen in Limburg moeten kinderen in het Limburgs aangesproken worden' antwoordt 36% van de respondenten: "(zeer) mee eens". 39% van de respondenten antwoordt: "(zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (27%) is: "Mee eens".

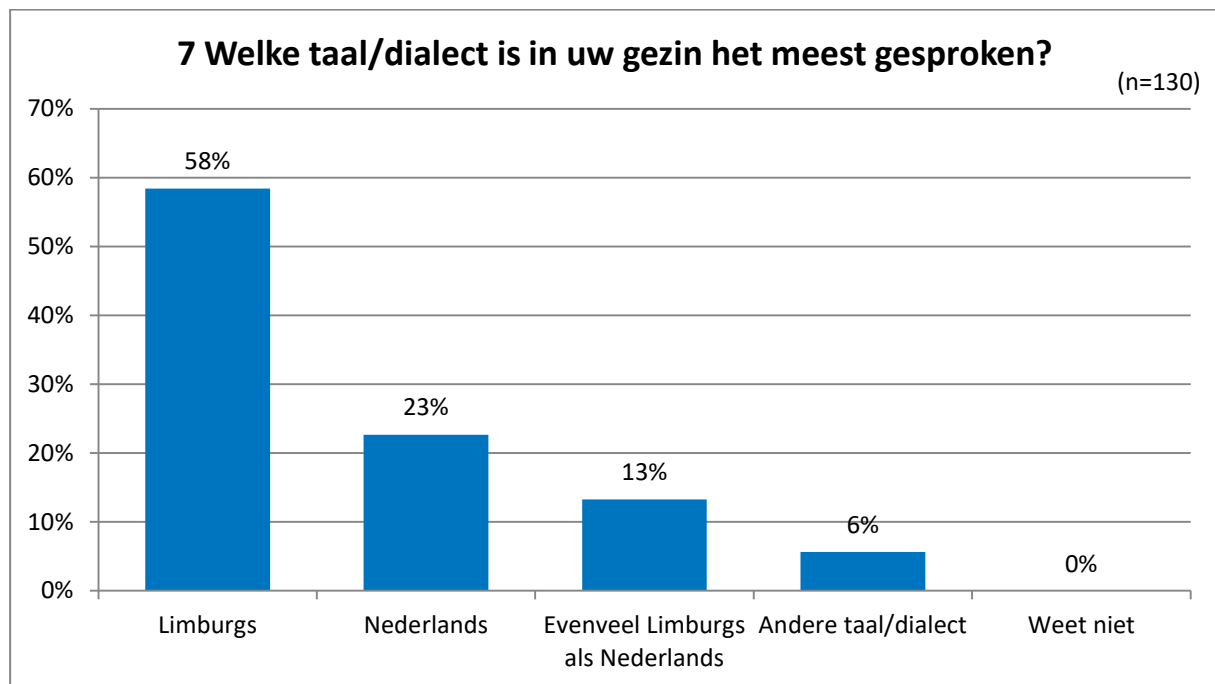
Op stelling 9 'De provincie Limburg moet investeren om het Limburgs dialect te behouden' antwoordt 60% van de respondenten: "(zeer) mee eens". 19% van de respondenten antwoordt: "(zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (37%) is: "Mee eens".

Dit en meer blijkt uit panelonderzoek TIP Peel en Maas, waarbij 133 deelnemers zijn geraadpleegd.

2. Rechte tellingen

Limburgs dialect

“Kinderen moeten al jong aan het Limburgs dialect”, zo luidde de voorpagina van de Limburger op 19 juli jongleden. De provincie en de Limburgse streektaalorganisaties kondigden in de nota “?n Laeve Lank Limburgs?” aan dat er meer kinderen met het Limburgs dialect groot gebracht moeten worden.

Op vraag "7 Welke taal/dialect is in uw gezin het meest gesproken?" antwoordt 58% van de respondenten: "Limburgs".

Andere taal/dialect, namelijk:

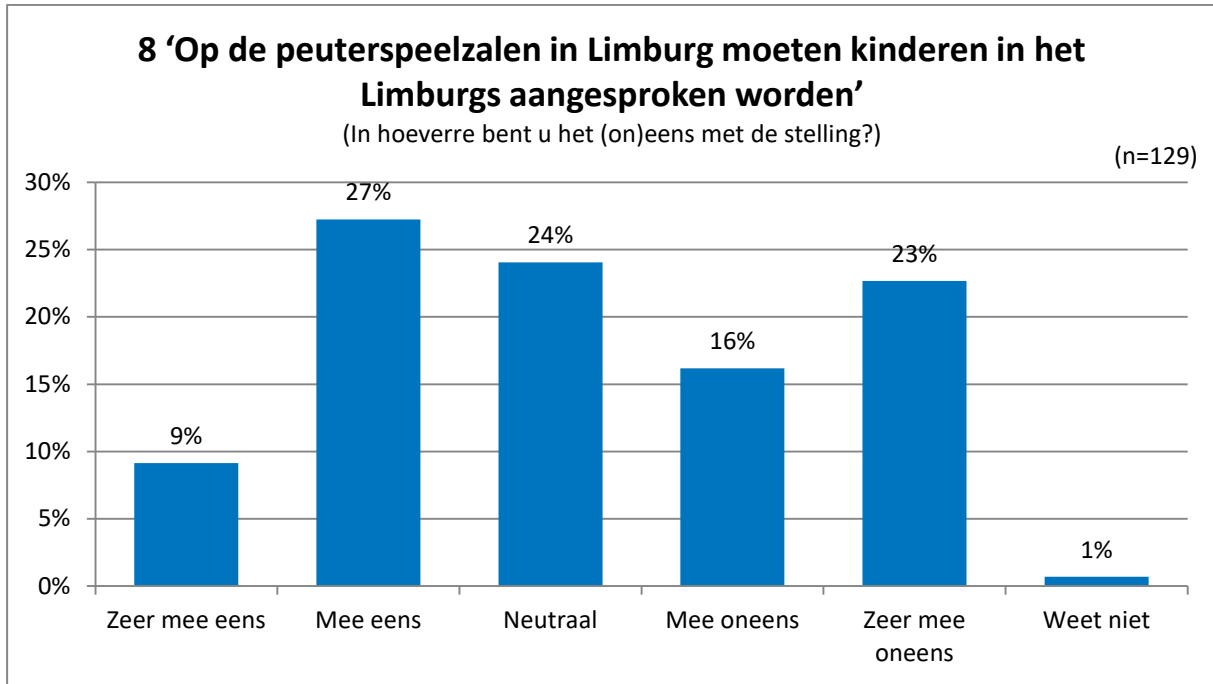
- Brabants (2x)
- Brabants/ nederlands
- Mééls
- Meijels en limburgs
- Spaans en Nederlands

Toelichting

Limburgs

- Een dialect-taal is meestal een moedertaal, waarin een kind wordt opgevoed. Nederlands is in principe dan de tweede moedertaal, welke kinderen dan vooral in het BasisOnderwijs wordt bijgebracht, maar ook van essentieel belang is. Groot voordeel is dat kinderen in een vroeg stadium, al taalkundige verbanden leren. Dit zal ook zijn vruchten afwerpen als er in het voortgezet onderwijs buitenlandse talen als Engels, Duits en evt andere talen bij de studie naar voren komen. Een goede communicatie - en het snappen ervan - is een van de grootste waarden voor een samenleving. Het opgroeien met een streektaal of dialect is een absoluut goede basis in, tijdens het opgroeien.

- Nederlands
- We zijn beide Brabants. Wat veel opvalt in bijvoorbeeld supermarkt is dat ze Limburgs spreken, niet erg professioneel en vaak voor een niet Limburger moeilijk te verstaan. Evenals dialecte stukken tekst op social media. Erg onprettig. De carnavals tijdschriften gaan al helemaal linea recta oud papier in.
- Evenveel Limburgs als Nederlands
- Met vader Nederlands en met moeder dialect! Door meerdere keren te verhuizen binnen Limburg kennen kinderen meerdere dialecten, kinderen passen zich snel aan.
  - Op de zaak is de voertaal Engels

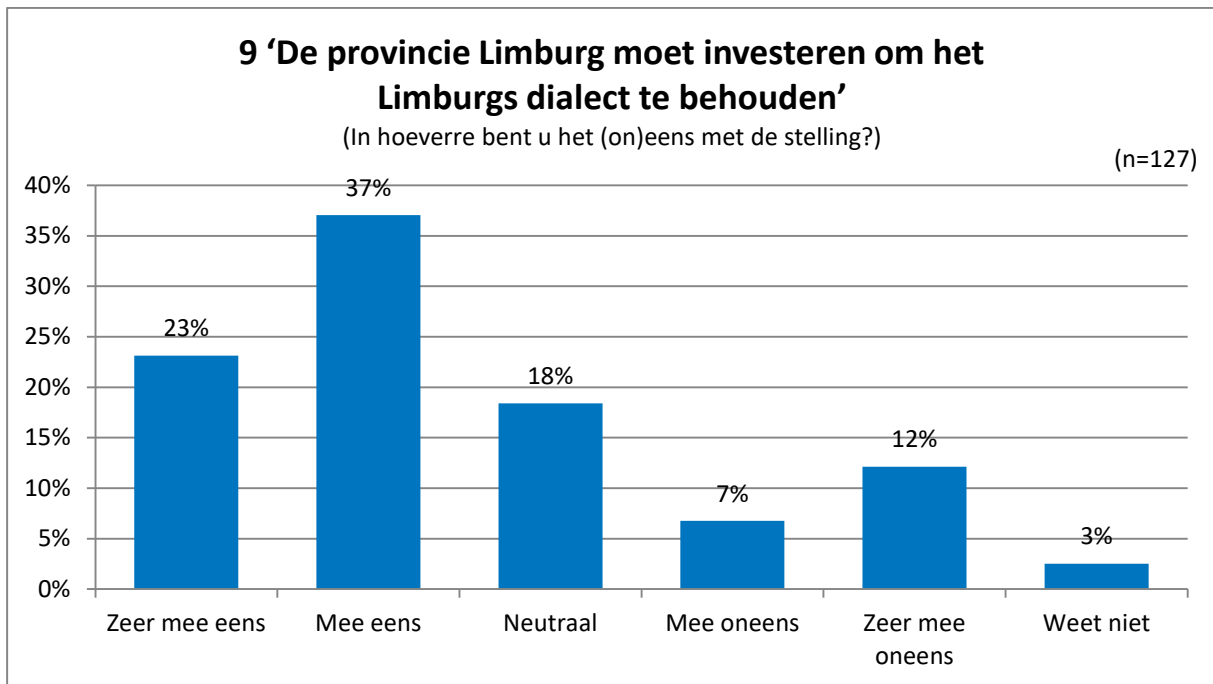
Op stelling 8 'Op de peuterspeelzalen in Limburg moeten kinderen in het Limburgs aangesproken worden' antwoordt 36% van de respondenten: "(zeer) mee eens". 39% van de respondenten antwoordt: "(zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (27%) is: "Mee eens".

Toelichting

- Mee eens
- Een tweetalige opvang, waar een leidster alleen Nederlands praat en de ander dialect, vind ik een mooie oplossing. Zo krijgen ze het beste van beide mee al op een jonge leeftijd.
  - Het zijn nog kleine kinderen het ABN kan altijd nog in de hogere klassen aangeleerd worden, maar verlochen nooit je moederstaal.

- Mee eens, maar mag geen verplichting zijn. Dit ligt aan het individu van het kind en de keuze moet daar ook van afhankelijk zijn.
Er zijn ook kinderen die thuis zonder (kennis van het lokale) dialect opgroeien. Bijvoorbeeld ouders die niet lokaal zijn opgegroeid. (bijvoorbeeld mensen uit de randstad, of buitenlandse ouders)
Voor kinderen van buitenlandse ouders (bijvoorbeeld asielzoekers & vluchtelingen) is het absoluut belangrijk dat zij eerst de nederlandse taal onder de knie krijgen. In het kader van een goede integratie (ook voor de ouders van het kind) gaat dat dan vóór het dialect. Dit zal kennis van de nederlandse cultuur en een goede integratie (ook van de ouders) ten goede komen.
Voor kinderen (+ ouders) die elders uit Nederland komen en nederlandstalig zijn opgevoed, is het belangrijk dat zij ook zo worden aangesproken. Tijdens interactie met hun leeftijdgenoten zullen ze vanzelf in aanraking komen met het Limburgs en een natuurlijke begrip ontwikkelen voor het Limburgse dialect. Interesse in het Limburgs zal dan vanzelf komen.
Ikzelf ben trots op de Limburgse taal en ook enige kennis van lokalere streektaalen. Je leert ook luisteren naar waas mensen vandaan komen, luisterende naar hun accenten en tongval. Bovenstaande is gebaseerd op persoonlijke ervaringen. Ik ken oud-klasgenoten (zelfs met buitenlandse ouders) die inmiddels net zo dialect spreken als mezelf. Dus qua peuterzalen: geen verplichting, dit is afhankelijk van het individu. Voor de kinderen die al Limburgs-talig zijn opgevoed: wel een aanrader. Een doorontwikkeling in het A.B.N. volgt in de lesstof op het BasisOnderwijs (BO) en voortgezet onderwijs (VO).

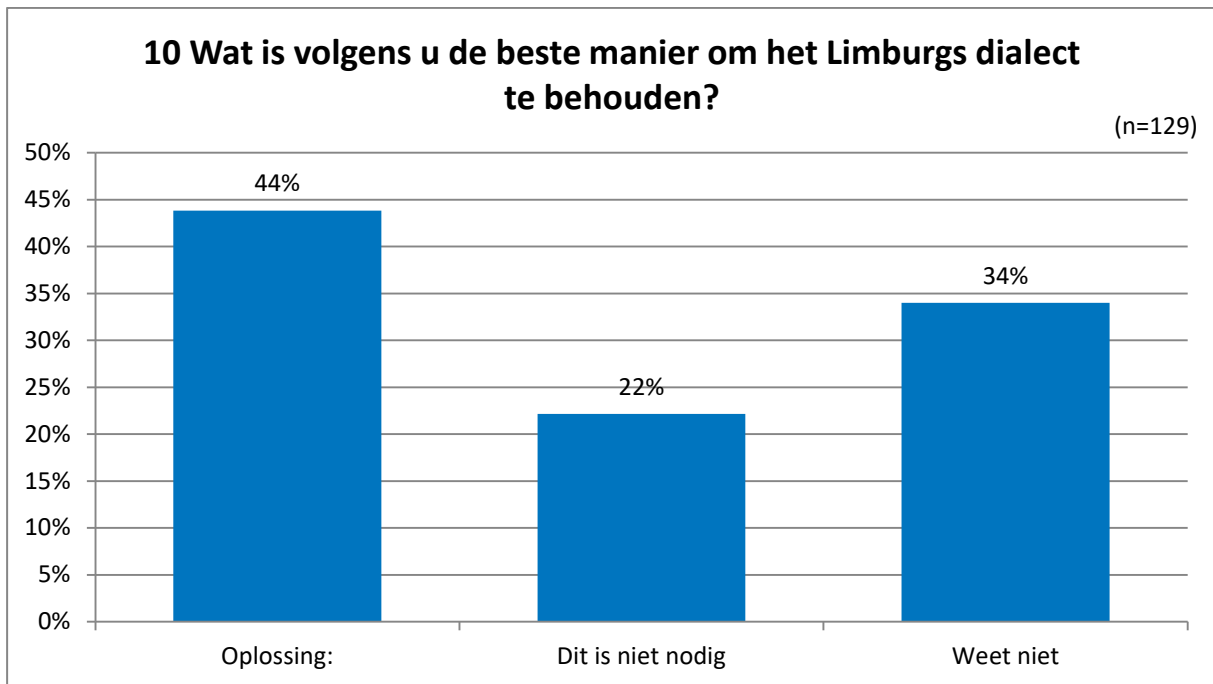
Neutraal	• ABN net als op school, dialect onderling • Alleen als de betreffende kinderen zelf gewend zijn Limburgs te spreken en horen. Dit kan wat extra veiligheidsgevoel bevorderen. Voor de Nederlandse taalontwikkeling is het niet goed. • Dit ligt eraan of de ouders Limburgs of Nederlands spreken • Hangt af van wat ouders willen. Als ze thuis geen dialect spreken wordt het voor een kind verwarrend, maar kinderen zijn flexibel en passen zich aan aan de omgeving waarin ze functioneren.
Mee oneens	• Dan kunnen ze zich niet verstaanbaar maken buiten de provincie
Zeer mee oneens	• Het wordt te gek als allochtone kinderen of kinderen van Nederlands sprekende ouders in het Limburgs aangesproken zouden worden. Deze kinderen hebben er veel meer baat bij als ze in het Nederlands worden aangesproken. • Op de basisschool zaten kinderen in mijn klas die geen Nederlands konden spreken, dat is een nadeel in de verdere school carrière en contracten buiten het eigen dorp. • Op scholen en bij kinderopvang moet Nederlands de voertaal zijn: internationaal wordt al eeuwen aangetoond dat thuis tweetalig opvoeden een grote meerwaarde heeft en de uitdrukkingsvaardigheid van kinderen vergroot.

Op stelling 9 'De provincie Limburg moet investeren om het Limburgs dialect te behouden' antwoordt 60% van de respondenten: "(zeer) mee eens". 19% van de respondenten antwoordt: "(zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (37%) is: "Mee eens".

Toelichting

Zeer mee eens	• Een stukje cultuur wat deze streek rijk is en door ons voorvaders is mee gegeven laat je niet ver;oren gaan Er is niets mis mee
Mee eens	• Elk dialect heeft een meerwaarde in kultureel opzicht. Ik vraag mij overigens af wèlk in Limburg gesproken dialect het Limburgs dialect blijkt te zijn!
Neutraal	• Laat het gewoon gaan zoals het gaat. We moeten niet zo vasthouden aan oude gebruiken. 600 jaar geleden spraken ze ook heel anders, dat houd je toch niet tegen. • Ons Limburgs klinkt al anders als dat van onze ouders. Het blijft veranderen.
Mee oneens	• Wij leven niet meer op een eiland, maar in een Euregio. Laat het Limburgs maar op de natuurlijke manier overleven.
Zeer mee oneens	• Ben voor twee talig onderwijs maar dan wel NL en Engels of Duits • Waarom hier overheids geld aan besteden

Op vraag "10 Wat is volgens u de beste manier om het Limburgs dialect te behouden?" antwoordt 44% van de respondenten: "Oplossing:".

Oplossing:

- 1 dag per week dialect praten op school
- Alles in het dialect zoals in Friesland
- Als ouder zijnde het kind dialect meegeven in de opvoeding.
- Bestaat er EEN Limburgs dialect? Mijns inziens is dit erg plaatsgebonden
- Bij evenementen in de eigen woonplaats en/ of regio dialect als voertaal.
- Blijven spreken!
- Buiten school, zoals sportverenigingen het dialect spreken
- Communiseren een bepaalde tyd op school
- Communiceren met elkaar in het eigen dialect.
- De "verengelsing" zowel in het dialect als ook in het ABN uitbannen.
- De ouders en kinderen thuis Limburgs praten..Er zijn ook leuke boeken in het Limburgs.
- Dialect spreken in de thuissituatie
- Door geven aan de kinderen
- Door het zelf ook te spreken
- Door op tv peel en maas veel meer in de limburgse taal tespreken
- Doorgeven ouder naar kind
- Eigen taal spreken
- Extra schoolvak
- Gewoon om Limburgs te blijven praten;de "hollanders"verstaan dat wel hoor.
- Gezinnen zelf de keuze laten
- He uit ent thuis spreken
- Het leren accepteren dat een ieder anders getaald mag zijn.
- Het te blijven spreken.
- In het gezin plat praete
- L1 in het dialect en niets anders. Alle overheidsinstanties in de provincie bij het bellen in het Limburgs kunnen te woord staan..

- Laat kinderen vrijwillig rond groep 5 goede bijscholing geven door iemand die onze streektaal beheerst, de rest komt dan vanzelf wel. Het is leuk om meerdere talen te beheersen
- Les op school (2x)
- Limburgs praten
- Maandelijke/wekelijkse workshops op basisschool, voortgezetonderwijs.
- Meer positief over praten. Ik kom zelf uit de Randstad, maar mijn vriend en ik willen onze kinderen graag ook dialect meegeven. Het is zo'n groot onderdeel van de Limburgse cultuur.
- Normaal blijven doen en geen 'kunstmatige trucjes' bedenken
- Om door de ouders het dialect aan te houden en niet dat huillands te gaan praten tegen hun huisgenoten
- Onze verschillende dialecten niet verloren gaan
- Ook op de basisschool iets met het dialect doen
- Op scholen lessen in het Limburgs dialect geven. Ouders en familie moeten van jongs af aan Limburgs tegen kinderen praten !
- Ouders stimuleren dit aan hun kinderen door te geven
- Ouderssteeds maar weer wijzen op het belang hier van
- Peuterzalen stimuleren (maar niet verplichten) alle interactie met de kinderen in het dialect te (blijven) doen. Voor kinderen met een buitenlandse achtergrond dit in het Nederlands doen). Zie ook toelichting bij Vraag 8.
- Plat praote met en tege de kinger.
- Praktiseren
- Praote!
- Promoten
- Regionale zenders in het dialect uitzenden
- Spreken
- Thuis blijven spreken
- Thuis dialect spreken als ouders dat kunnen
- Thuis dialect spreken indien je dit mee gekregen hebt van thuis.
- Thuis en op school
- Thuis gewoon plat praten zeker als je zelf Limburger bent.
- Thuis leren
- Thuis Limburgs en op school beide
- Twee talig
- Tweektalig onderwijs zoals in Friesland
- Vastleggen in boekwerk
- Vastleggen in een taal centrum.
- Zelf dialect praten
- Zelf dialect praten tegen kinderen en kleinkinderen.

Toelichting

- Oplossing:
- De gesch
  - En op de scholen moet meer dialect gesproken worden
  - Ik zie in mijn omgeving dat Limburgse ouders vaak de voorkeur geven om Nederlands tegen hun kinderen te praten. Ouders en familie zouden tegen hun kinderen van jongs af aan Limburgs moeten praten.

- Nog steeds wordt er met name in de provincies Noord- en Zuid-Holland minderwaardig gedaan over Limburg in het algemeen en hun dialect in het bijzonder. Ze moeten er daar op gewezen worden dat ze Limburg nog steeds keihard nodig hebben om droge voeten te houden en dat hun waterhuishouding voor een flink deel is gefinancierd met geld van de mijnbouw in Limburg en dat ze Limburg weer keihard nodig hebben om zoet water te kunnen behouden.

Dit is niet nodig

- In de rest van het land wordt het Limburgs dialect en accent als iets minderwaardigs beoordeeld. Dat moet je dus niet gaan koesteren.
- Taal wordt actueel gehouden door de gebruikers zolang zij daar behoefte aan hebben.
- Zo lang het dialect thuis en in verenigingen wordt gebruikt blijft het bestaan. Als dit niet gebeurd is er dus geen behoefte aan.

3. Onderzoeksverantwoording

Onderzoek	:	TIP PeelenMaas
Onderwerpen	:	Rampen
	:	Limburgs dialect
Enquêteperiode	:	23 augustus 2018 tot 04 september 2018
Aantal respondenten	:	133
Foutmarge	:	8,5% (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)
Aantal vragen	:	11
Gemiddelde duur invullen van enquête	:	2 minuten en 44 seconden
Rapportagedatum	:	4 september 2018

Toponderzoek

Toponderzoek is een Horsters no-nonsens bedrijf, dat sterk is in het **raadplegen van meningen**. In een mondige wereld waarin men direct resultaat wil zien, is het raadplegen van meningen / ervaringen / beleving van belang om te overleven.

Onze **professionele en flexibele** medewerkers hebben **interesse** voor uw onderzoeksvraag om de beleving en inzichten vanuit de maatschappij regulier zichtbaar te maken. Door een **transparant** inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers / bestuurders / politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op. Tips worden aangeleverd. Tevens toetst u of ingezette acties resultaat hebben.

Toponderzoek faciliteert dit proces als onafhankelijk onderzoeksbureau TIPTOP voor u. Het onderzoeksbureau heeft de beschikking over eigen TIP-burgerpanels (landelijk > 60 burgerpanels) en het overheidspanel Overheid in Nederland.

Toponderzoek
Expeditiestraat 12
5961 PX Horst

www.Toponderzoek.com
enquete@toponderzoek.com
085-4860103

Toponderzoek is lid van MOA.